

NAŠA SLOGA

POUĆNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu naše stvari, a nasloga sve pokvarci" Nar. Pes.

Predplata s poštarnom stolici 20 for., a seljake 15 for., a seljake samo 10 for. za celu godinu. Razmerni 10 for., a seljake 5 for. novčar za godinu. Ivani Carevine više poštarnice. Gdje se najde najmanje 8 seljaka te su voljni, da im list saljemo svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davat čemo za 70 novčar, na godinu strakom. Novci se salju kroz poštarsku Varaždin. Ime, prezime i naseljku Pošta valje jasno označiti. Komu List nedodje ne vireme, neka to javi odpravniku u otvorenim planim, za koje se neplaća nikakva poštarna, napisav izvranu Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je posten, to ga i plaće.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalazi se.
Cesta Stadion N. 12.

Pisma se šalju platjene poštarine. Vlasti, dopisi i drugi spisi štampani se u cijelosti u izvadku, naime prama svojoj vrijednosti i smjeru ovega Listu. Nepodplaniti se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadanja i sl. sukladne stvari nenošaju mjesto u ovom Listu. Pribrojena se pisma tiskaju po 15 novčar po svakom redak. Ognji od 8 redakata stope 60 novčar, a svaki redak svišće 15 novčar; ili u slučaju optuživanja po što se pogode oglašati i odpravnici. Dopisi se nevracaju. Uredničko i odpravničko, osim izvanrednih slučajeva, nedopisuju, nego putem svoje Listnice.

Poziv na predplatu.

Molimo sve naše p. n. predplatnike, da nam predplatu za drugo poljeteće čim prije poslati izvole.

Preporučamo ujedno što vrća svim onim našim predplatnikom koji nam štograd duguju za ovu ili prošle godine, da odmah učine svoju dužnost, da uzmognemo ovoj puški list bez skrbi neovisno i mounstrativno ravnat i uređivati.

U Trstu, 1. Julija 1883.

Uredničto.

Istarski sabor.

Na opredjeljeni dan, 16. prošloga mjeseca otvoren je istarski pokrajinski sabor u Poreču uz običnu svečanost. Prisutnih bilo je od 30 biračih zastupnika, njih 27. Nakon što je vladin zastupnik javio, da je Njegovo Veličanstvo imenovao g. Dra. F. Vidulich-a predsjednikom a Dra. A. Amorosa podpredsjednikom sabora, uzmeo rič prvi te izjaviti u podljenjem govoru najprije, da će biti pravedan i nepristran prama svim, spomenu kako zove pučanstvo cijelo Istru sve zastupnike na sduženi i složen rad.

Dotaknuv se izborah, reče, da su se isti vršili u redu i u mjestih napučenih raznim plemenima, gdje se nije potaknulo pitanje narodnosti obzirom na broj stanovnika, dočim da je bila žestoka borba ovdje, gdje se je to pitanje, izazvano ponajviše stranskim (izvanski) uplivom već jako pootstvilo.

Odsuduje nadalje u svojem govoru takvu agitaciju, nu tješi ga

nada, što je ogromna većina pučanstva pokazala, da želi uzdržati: *seculare civiline tradicije Istrae*.

Navedni jošta važne zadatke koje će imati sabor rješiti, predloži, da sabor izrazi svoju nepokolebitivu vjernost i odanost prejasnom vladaru što zastupnici i učine, dignuv se sa svojih stolica i uzkliknūv: *Živio cesar i kralj Franjo Josip I.*

Opazili smo takođe više godinale, da se razni sabori u Austriji otvaraju kratkimi i običnimi govorima, koji mogu zadovoljiti sve stranke; stoga paze saborski predsjednici, da nebi svojim govorom izazvali ne-pouzdanje manjinah, kojoj jih imaju smatrati pravednima i nepristranimi u svojem visokom zvanju.

Nas je-kao manjinu-predsjednikov govor iznenadio, dapača neugodno dnuo, osobito u točkah, gdje spominje *izbornu borbu, izvanskih upliva i nekakve sekularne tradicije*. Hoće il neko g. predsjednik Vidulich priznati, da sačinjavaju Hrvati sa Slovinci u Istri skoro dvije trećine pučanstva, nas malo za to glava boli. Zakoni naravi su u tom stalni i ne-promjenljivi; da se i u prosvojeti zaostali narodi jednom dići moraju-ako za njom ozbiljno, teže-dobim kulturni a razmeđeni narodi padaju.

Taj zakon vriedi i za nas u Istri. Kroz stoljeća bio je naš narod duživo i tjelesno u šakah susjeda Talijana, koji ga ipak uz sve napovoljnije oknosti neodnarodi. Kad mu to nepodje za rukom u doba dočim sve što imade najmilijega i najsvetijega?

Svojo privatne nazore o našem narodu, vije nikako, mario gospodin predsjednik uplitati u govor kojim

svjetu, bez brata i rođaka, ostavljen na milost i nemilost Talijana gospodara, kad nam daleko rada neotuđiše u to nesretnu po nas doba, čvrstu njuj zadojamo vjero, da toga niti odsada učiniti neće.

Hrvatski narod Istra diže se polagano, razbarirajući tko mu je prijatelj a tko neprijatelj. Težko on osjeća kako se očela uprava zemlje nalazi u rukuh manjine pučanstva Istra, koja neće niti da čuje štograd o Hrvatu ili Slovincu, umišljajući si u svojoj nadutosti i zasipljenosti, da smo mi tobže nekakvo podredjeno pleme, koje nesmije niti snivati o kakvoj ravnopravnosti a da i nerečemo o kakvoj budućnosti.

Silnim, skoro nenaravskim naporom, uz svemoguće protivštine, protutrali smo jedva jedvice pet zastupnika u zemaljski sabor, dočim je manjina pučanstva-Talijani-izabraja 25 svojih.

U poslednjem broju iztakli smo okolnosti u kojih se obavljao izbor; rekli smo, da nam se činila skrajna nepravica. Unatoč svemu tomu pronađao je za shodno saborski predsjednik, da se ne povoljno izrazi o nekakvoj tobožnjoj narodnosti po broju, gdje, da se ogleda s Talijani ili boje rekuć, sa talijanskom strankom. Gospodin predsjednik, kao pravedan i nepristran čovjek, bio bi zadovoljniji, da jo naš zasipljeni i zavedeni narod glasovao za svoja protivnike, za one ljudi, koji ga nepriznaju kao narod, za ljudi, koji mu niče i zatiru sve što imade najmilijega i najsvetijega?

Svojo privatne nazore o našem narodu, vije nikako, mario gospodin predsjednik uplitati u govor kojim

se svečano otvara sabor pokrajine napučene ogromnom većinom našeg roda.

Kako da si protumačimo rječi poštovanoga g. predsjednika: epitanje narodnosti izazvano ponajviše iz vana?

Možda je ciljan na svakojakе dotepute iz Italije, koji bune i uznemiruju naš narod, obećavajući mu sva moguća i nemoguća blaženstva tamо preko Alpa?

Ako je tako smjerao onimi rječmi na našu narodnu stranku, tad odbijamo od sebe svim žarom našeg patriocičnog srca takovu insinuaciju te duboko žalimo, da se što takva sa predsjedničke stolice izreći može ili smije!

Po sudu porečke gospode, mi se nobi smjeli niti maknuti, niti pisnuti, jer učinimo li to, svuda biva to pomognu izvanskih upliva!

U doba kad dolaze sva slavena plemena Austrije do nekakvih pravica, htjeli bi naši čestiti susjedi, da mi mirujemo, šutimo i za nje radimo!

Zar nas zbilja djecom smatraje? Ako da, čemu onda tolika vika na nas, čemu vođa, strah pred nami?

Nu gospodin predsjednik pomaže si sam iz bide u koju ga uvrgla cijvana unešena agitacija. Njega tješi nada, da pučanstvo želi sačuvati sekularne tradicije Istrae. Svakako lijevo od njega, nu luto se varu misli li, da će se sekularno gojene i uzčuvane nepravednosti proti našemu narodu za vječu uzdržati. Nama je jedina sveta tradicija, koju čuvamo i puzimo kao najveću blagodat: čvrsta vjera u pravčnost i ljubav prejasma vladajuće kuće Habsburgovaca do našeg roda, koji je svako doba preman, po primjeru svojih predsjedovih, proliti svoju krv, žrtvovati svoj život za Nju i da spasi ovu zemlju od tudišnjih izvanskih upliva i napada. Drugih tradicijah, koje se nedaju spojiti s duhom i slobodom vremena, mora da nestane, one moraju ustupiti mjesto pravu i pravici.

Gospoda u Poreču misle, da je naš narod zadovajan — držeći se tobože umišljenih tradicijah — sa izključivo talijanskim upravom pokrajine; ili tim, da u zemaljskom odboru nije zastupana niti jednim članom velika većina pučanstva ove zemlje; ili tim, da nam se naša djeca nadaruju i kuže u talijanskih fabrikab, školab nazvanih?

Mi jih uvjeravamo, a oni to i sami slute, da će jednom i nam zapuhnuti ugodniji i prijazniji vjetar; da će jednom, kad Bogu i ljudem dozlograde naši jadi, sunce i pred naša vrata.

Vi trubite doduša u svjet, kolike li nam pružate blagodati, što li

pokrajinski odbor illi junta, kojim je prva dužnost skrbiti za blagostanje pučanstva. Sa bori il junta imali bi se obrnuti na ministarstvo Financija, prošnjom, neka dopuni i u Istri sadili tabak na veliko, kao što se radi u Tirolu i Galiciji. Te prošnju nobi ministarstvo moglo nikako odvrdi, kad bi se u njoj naglasilo, koja bi od sedjenja tabaka bila korist a jedino strane pokrajini, a s druge samo državi. Pokrajini, jer nebi trnula od straha, da će gladovati, ako se na dobu nenamodni kukuruz, krompir itd., samoj državi, jer bi u njima blagajnica većim redom tekli propriani porci illi davki, na koje u sadanjih okolnostih i više godinah budeva čeka. A povrh toga, nemora li vlasta kupovati tabak za svoje tvornice illi fabrike što u Ugarskoj, što samom inozemstvu, jer ono malo što ga pripadaju Tirolska i Galicija, ni izdaleko nedovolja pješčanu ogromnom godišnjemu potrošku. Koja dakle nobi stopram bila korist a državi, što bi onaj novac, koji sad ide za tabak u Ugarsku, u Turaku i u same Ameriku, ostao barem djelomice kod kuće? A neima li država u Istarskom gradu Rovinju neuspjevajući tvornicu dubrana? Koliko se nebi pristrelilo i tu na samoj vozarni, kad bi se u onoj tvornici mjesto tijedna, Bog zna od kud dovozana, radio Istarski domaći tabak? To se avučišim i nekoristno troškovom. Ali kod bi se u kojmu kotaru javilo više seljak, da će gojiti tabak, vlasti bi bez dvojbe naredila sve što treba u to ime od njezine strane. Nego kako da sami seljaci izposluju od vlasti prvi sveobči dopust u načelu da se neplaće sredstva, kako napučati o slijanju, sudjeluju, gojenju, spravljanju i prodavanju tabaka? To joj nijm gotovo nemoguće. Dakle?

Dakle bi tu stvar imalo uzeti na svoje ruke pokrajinsko zastupstvo, zabor našim i

gospodarstvo nesmi i nemože nikako prezreti, a i neće, ako se budemo znali vrtili.

Eto predloga, po našu Istru, kako mislim, važna i prevažna. Takvim do ga, nadam se, nad i novi pokrajinski zabor, tād od svoje strane učiniti sve što treba, da se izvede. Kad bi se od vlasti izploslova onaj dopust, onda bi trebalo odmah misliti na naputak, koji bi se imao stampati u tri jezika, naime talijanski hrvatski i slovenski. Ali s početka nebi mi to došlo bilo, nego bi prvo i drugie godine trebalo najmijti na pokrajinske troškove višestruki gojitelj tabaka, za Talijane iz Tirola, a za Slovinci i Hrvate iz Hercegovine, da pouče našega seljaka u slijanju, sadjenju i spravljanju te njemu nove rastline. Sjeme bi danakako, i to raznih vrstih, imala nabaviti viđa, a prvi bi se počukati, na raznul pokrajino mještih i zomiljib, mogli učiniti već dođudog projekt. Mi gospodarstveno propadamo, to svaki vidi zato treba da se evi trašimo, Talijani i Slovinci, kako bi najbrže i najlježe mogli poboljšati svoje nevoljne stanje, a da su to neznamernimo ni jednoga od naših dosadanjih plodova. U to time Bog pomozi!

* Ovaj spis ležao nam u spremi od maja mjeseca, a nismo ga mogli tiskati radi nedostatka prostora.

sve neuživamo i nedobivamo od vaše milostivo desnice, nu kako se stvar u istinu imade, znate vi sami vilo dobro a mi još bolje čutimo.

Da vidimo kako stoji stvar sa hrvatskim jezikom u porečkom saboru.

U svih pokrajina sa mješovitim pučanstvom, saborski predsjednici služe se u svom govoru u zemlji običajnim jezicima, da tako pripoznaju ravnopravnost svake narodnosti. Dr. Vidulich govorio je samo talijanski i tim pokazao naj jasnije, što drži do našega naroda.

Ista bečka starca *«Presse»*, novina u obće malo prijazna Slavenom, čudi se, što nije kod otvorenja sabora u Poreču predsjednik izrekao niti jednoga stavka u hrvatskom jeziku. Nu moral se je još jače začuditi, kao što se je začudio sav plemenito misleći svjet, kad se je razglasilo, što se je dne 21. prošloga mjeseca dogodilo u Poreču. Davna jo već želja istarskih Hrvatih i Slovenaca, da njihovi zastupnici uvedu naš jezik u istarsku sabornicu, da tako pred javnim svjetom zasviede svoj politički obstanak u zemlji. Razlozi, kojih danas nećemo spominjati, nedopušte nam, da se ta naša vruća želja nije mogla prije izpuniti; nju je napokon oživotvorio velovredni naš zastupnik g. Matko Laginec. U trećoj sjednici imali se razpravljati velovažni predmeti jer je verifikacioni odbor predlagao, da se svi zastupnici talijanske stranke ovjerove a izbor naših trih zastupnika da se uništiti.

Matko Laginec dobiv rječ, sa nekoliko ričištaljki talijanski izrečenih izjavi, da će se služiti svojim metropolitanskim hrvatskim te počmo ujedno hrvatski govoriti proti nezakonitosti pazinskih izborih u ladanjskim občinama. Na to nastade silna buka u sabornici; gospoda na galeriji viđu i vrliču kao da se nalaze na ulici deruć se: «fora, fora». Eto našto je spao naš sabor, kad se galerije usuduju vikati zastupnikom naroda, vršeći svoju svetu dužnost, neka izadju!

Cim je naš zastupnik izustio prvu hrvatsku rječ, dignu se naglo saborski podpredsjednik g. Dr. Amoroso te demonstrativno ostavi dvoranu a za njim svi zastupnici talijanske stranke.

Dobre je zabilježiti, da su dvoranu ostavili i zastupnici: c. k. kotarski kapetan u Lošinju g. Eluschech i. c. k. kotarski liečnik u Pulju g. Doblanović.

Volja pripomenuti, da u kotarima, gdje su spomenuta trojica izabrana, neima niti jednoga cigloga Talijana, što najbolje karakteriše naše stanje u Istri.

Saborski predsjednik nakon što je na opetovanu buku dao izprazniti galeriju, ukori postupak saborskog vijeća te izjaviti, da ima g. Laginec pravo govoriti u jeziku hrvatskom, kao jeziku, koji se u zemlji govor, te ga umoli, da nastavi svoj govor. Našemu zastupniku stojalo je mnogo do toga, da navede u saboru sve nezakonitosti koje su se prigodom izborih dogodile da te obrazni zakoniti izbor naših zastupnika. Previdajući veliki nemir, odlučio se težkom mukom, da nastavi svoj govor u talijanskom jeziku.

Gоворio je tudiđim mu jezikom preko sat i pol i to u čistoj talijanski, kao što su sami protivnici pripoznali.

Hrvatskim je jezikom probio led, koji nas je dosada sapinjao, mi mu uime ciloga našega naroda najtoplje blagodarimo. Našim jezikom čitaju se slavosjepivi Svevišnjemu kod sv.

mise, našim jezikom, imademo se i podignuti svoj glas na zaštitu i za pravo potlačenog nam roda.

Istarski sabor

U Poreču 16. kolovoza 1885.

I. sjednica.

Istarski sabor bi dne 16. kolovoza u Poreču otvoren u prisutnosti skoro svih zastupnika.

Vladin povjerenik g. Karlo vitez Gumer pričobi saboru, da je Nj. Vel. cesar Imenovan zemaljskim kapetanom Fr. Dra. Vidulich-a, njegovim zamjenikom Dra. A. Amorosa. Nakon toga položio obođovljeni prigru u ruke g. povjerenika, затim zasjedoše predsjedničku i podpredsjedničku stolnicu.

G. predsjednik zauzimaju svoje mjesto, reče, da ga je i ovaj put pozvala careva milost da upravlja ovim saborom; znaće kolj je to težak trud, nu da ga tješi uvjerenje što će ga zastupstvo povjerenom susretati; obecaje bili nepristrani; preporuča slegu i prijateljstvo medju zastupstvom; izlječi posledice posljednjih izborih sa kojim je posve zadovoljan, same ga boli; što su se na nekoj mjestu razvile žestoke izborne borbe medju pučanstvom razne narodnosti, nu te su po njegovom sudu izvana unesene. Sjeća sabor na buduci radu kano najvažniju točku navadja izbor zemaljskoga odbora, komu je povjereni uprava pokrajine. Isteđe, da se približuje rođendan Nj. Veliče, prejanaoga cesara te da se nadam, da tumači milisi svihako prodloži, da se prejasnomu vladaru tom zgodom čestita, napokon pozvije prisutne da se ustani i uzklidnu: Živito Njeg. Velič. car i kralj Franjo Josip I. što se i dogodi.

Iz toga nagovori visoki sabor vladin povjerenik g. vitez Gumer. On pozdravlja zastupstvo u imenu carevske vlade, koja se nuda da će ono sve sile posvetiti boljku pokrajine. Vlada želi biti pravednom naručim svim delovom i svim narodnostima Istre. On sam biti će pravedan i nepristran tumač Želja i nakonah visoke vlade.

Poslije toga pročita zemaljski kapetan formulu prisege, zove imenom, alfabetičnim redom sve zastupnike koji obaveju u talijanskom jeziku da će se zakona i propisa držati.

Obaviv to, proglaši predsjednik sabor otvorenim.

Pošto bijahu nekoje pomanje stvari rješene, zaključi slijednicu naznačiv prije dnevnih red sutrašnje sjednice.

II. saborska sjednica sa sledećim dnem redom:

1. Verifikacija izborab.
2. Konstituiranje predsjedničkog urada.
3. Predloženje spisa i imenovanje u komisiju (odbore). Pošto bijaju zaplenik prvo sjednice pročitan i odobren, obvezni predsjednik, da je stigla molba občine Kastav, da se obrati pokrajinsko tlo u troškove za gradnju ceste Klanja-Paka. Molba se upravlja na dotični odbor.

Prva točka dnevnoga reda je: izvješće zemaljskoga odbora o netom minalih sabora i izborih.

Izpitav izbornu spisu, oslanjanju se na zakone pokrajinske, izjavila zemaljski odbor: da su c. k. oblasti, u koliko su zvane uplitati, da se vrši izborni zakon, podpuno odgovorite svojoj dužnosti, da su na vremje sve preduzede, da budu izbori pravilni te da su se držale točno zakona i nepristrane bili i ondje, gdje se pojavile živalište stranačko borba.

Radostno priznaje zemaljski odbor tu činjenicu, nu nemaju zamudati, da nebjija se svuda toli žaljenje jedinstvenu u izbornom postupku. Tako bijaju primjerice, listina imajući pravo izbora u nekoj mjestu sastavljena na podlogi občinskih izbornih listih, oznamkom dotičnog poreza u padajućem stupnju, u drugim opat bez obzira na veću ili manju avetu poreza; napokon u nekoj bez likavog navoda o dotičnom porozu. Isto tako postupalo se različito u pojedinih mjestih sa izbornim pozivom oslanjajućim se na §. 30 izb. pokr. u nekoj občini bijaju svaki birač osobno pozvan, podpisavši ili potkrizavši se na pozivnicu; drugdje opet objavio se samo poziv, i taj često površan, kako se može primjetiti, taj i taj dan doći na izbor fiducijskim, a nije se znalo, dati je bio rečeni poziv u svih podobnima proglašen. Napokon se opazila i različitost u sastavljanju izbornih komisija za imenovanje birača u izvanjskih občinah. U nekoj občini je pozvao izborni komesar občinsku upravu, da prisustvuje izbornom činu,

u drugih pak samo načelnika. Zemaljski odbor drži, da imade prisustvovati izbornom činu občinsko upraviteljstvo, jer osobito u razgranjeni občini nije moguće, da načelnik osobno pozna sve članove občine, da uzmogne u slučaju konstatirati istovjetnost osobe, i jer njemakki zakoni kaže označuju u §. 30. izb. pokr. zakona načelnika sa rečju Gemeindevorsteher (občinski predstojnik), te bi bio uslijed toga, da je bioč načelniku opredeliti djelokrug naznačen u §. 31. izb. pokr. zakona, upotrebio istu rječ a ne drugu, koja, kao što bi rečeno, morala bi se prevesti u rječ: občinska deputacija.

Ove opazke učinjene su i radi toga, da upozore c. k. namjestništvo, da bi ono izdalo na podredjeno c. k. političko oblasti nužne odredbe, da se provede prigodom drugih pokrajinskih izborih tolik potreblja jednakost izbora. Zemaljski odbor prelazi zatim da izvesti uspjeh pojedinih izborih, da uzmognog podstaviti dotične svoje preddrage.

I. Izbor u teškom posudu.

Po izvješću zemaljskoga odbora, odabran je u Poreču dne 30. junija pet zastupnika u teškom posudu. Od 108 biračih, bijaše ih što lično što zastupnika, 51. Ovi odabrane sledjeće zastupnike: g. Dr. J. Vergottini; g. Dr. A. Scampiechio, g. Dr. J. D. Fragiacomo; g. J. K. de Franceschi i g. Dr. G. Bedich.

II. Izbori u gradovima i gradačačkim komorama.

1) U Kopru izabralo je 234 birača, imajući pravo izbora njih 107 Dra. A. P. Gambinelli-a.

2) U Piranu od 359 biračih, došlo birači 116, a od ovih dalo 75 svoj glas g. Dr. J. Bubba.

3) Rovinj. Od 399 biračih došlo na glasovanje 110 a ovih odabralo je 109 njih g. Dra. M. Campitelli-a.

4) Buzet, Isola i Milje. Od 418 biračih, birači njih 114, a oni svi glasovali za g. baruna de Pretis-a.

5) Poreč, Cittanova i Umag. Od 306 biračih, došlo glasovati 80 a ovi odabrali g. Fr. Šbića.

6) Motovun, Vrsarina, Buje i Operlo. Od 494 biračih, došlo njih na biračište 41 a svi dalo je svoje glasove g. Dr. J. Cancliani-n.

7) Patri, Labia i Plomin broja 373 biračih, od ovih glasovalo 126, za g. Dr. A. Mrach-a.

8) Vodnjan i Pul. Biračište bijaše u listinah 1077; od ovih glasovalo 571; od ovih pak 288 za g. N. Rizzi-a.

9) Cres i Krk. Od 293 biračih, prisustvovao je njih 46; ovi svi odabrali g. Dr. A. Petrić-a.

10) Vodnjan, Kastav, Lovran i Mošćenice. Na biračište došlo od 299 biračih njih 125 vodnjan ovih t. j. 67. proglaši svojim zastupnikom g. V. Zamlića.

11) Gradačka komora u Rovinju sastoji od 17. Članovih; 13 njih odabralo dvojicu zastupnika, t. j. g. Dr. Del Ballo i g. F. Ivancić-a.

Svi navedeni izbori bijaju obavljeni zakonito, niti bi proti njim od ikove strane podnešen kakav protest. Ipak misli al. zam. odbor, da je počinjena u izbornih listinah za gradove Vodnjan i Pul velika nezakonitost. Imade taj nečišćini mnogo biračih, prepadajući c. k. pomoratu, kojim po sudu zam. odbora neprisposta pravo izbora. Prem da takođe biračište došlo birači do 144, ipak to nista nemjenja na samom činu, pošto je od tih same 41 dala svoje glasove u prilog izbornom a svi ostali drugom kandidatu.

III. Izvanjske občine.

1) Koper, Piran i Buzet. Od 3165 imajući pravo izbora, došlo jih birači 304; a ovi birači 82 fiducijski. Od posljednjih došlo birači 79. te odabran zastupnik g. A. Krizlance i g. V. Spinčića, prvega sa 75 a drugoga sa 46 glasova.

2) Poreč, Buje i Motovun. Od 1256 biračih, došlo birači 220, a ovi izabrali 57 fiducijskih. Od ovih bijahu izabrani zastupnici: g. Dr. A. Amoroso i g. S. Venier, svaki sa 34 glase.

3) Vodnjan, Pul i Rovinj. Od 804 biračih, bijalo jih 257, a ovi 37 fiducijskih. Od posljednjih došlo birači 33, te izabralo g. Dra. F. Doblanović-a i g. T. Remba sa 25 glasova.

4) Pazin, Labin. Od 1433. biračih, došlo jih na biračište 460 a ovi izabrali 65 fiducijskih. Zastupnici bijahu izabrani sa 68 glasova g. Dr. F. Costantini i g. baran Lazzarin.

Proti izbornim fiducijskim bijaju u ovom kotaru učinjena dva protesta na c. k. političku oblast: jedan proti izboru u Pazinu a drugi proti onom u Tinjanu. U prvom moll se za učinjenje izbora, što se je u Pazinu skoro cijelo noć birači i što su pazinski građani glasove kupovali. Kot. glavarstvo odbi taj protest sa primjetbom, da je neosnovan i da su se izbori obavili zakonito i po smislu §. 33 izb. pokr. zakona.

U Tinjanu protest navadja se, da nebijaju pozvani svi birači na izbore; da je biračište kojeg se nalaze pod kaznenom iztagom; da je bilo više biračih poduprijenih, da birači učinjeno na liste biračih, koji nепodjedaju potrebitu svatu porezu i napokon drugih

(Dalje u Prilogu).

u puljskih šumah već bi hvatali po solib hrvatskoga seljaka za grlo, da mu izčupaju materinski jezik, da mu otriju dušu i tlo. Šada pišu o njemu po talljanskim novinam kano da bi mu u istinu prijatelji bili: »nostri bravi vitezovi! jer ga trebaju a kad postignu svoju svrhu kazati će, smrtonošće ili sciabol!«

Preporučamo što toplijie svim prijateljem hrvatskoga puka u tom kotaru, da narod poduče kako stvar stoji sa rečenim lovom; da mu predoče pogljebi, bude li drugovao i prijateljevao sa narodnim ne-prijateljima; da ga upute, kako se njegov interes bolje složu sa onim c. k. mornaričke nego li sa onim istarskih Krnjelj i Talljanash; da ga uvjere, kako će na novcu štetovati, vremena gubiti, svoje posle zanemarivati i lako svomu rodu odustići se ako pristupi u to talljansko lovačko društvo.

Gospodo rodoljubib! Nedajte da nam narod u zanjke hvataju, da ga truju i mrevarice.

DOPISI.

tz osorske občine.

Komu nisu već poznate težnje naših nospašenih Istrana? Lukaviji od lisice upotrebljuju sva moguća sredstva, da naš puk od naroda, da mu silom ili milom narinju svoj tobož uglađivati, svjetski jezik talljanški.

Zastupljaju navadno i ovuda ljudi jedinim i poznatim razlogom, da im je talljanski jezik koristan i neobodno potreban — „lingua italiana“ je per voi la lingua d'interesse.“

Zalošta je istina, da mnogi tim zlobnim ljudem i u ovu občinu a pominče podobnimi nerazlučnici, goje probiva čisto naš puk, vjorju i svoju budućnost sileno povjerava. Ne-koli i na čelu Jim podstiče traže od ljudi podpisne na molbeniku, koji će valjda slavna naša občina poslat Junti, da se u nerozinsku školu uvede talljanski naučni jezik. — Poznat je svrha pučkih učionab: da se djece nauči čitati, pisat, rađunat a osobito zdravo mislit.

Kako će napredovati vaša djece, ako nije u školi materinski jezik? Poznat je, da je prva obuka djece zorna t. j. djece, gledaju predmet i čuvši kako se zove, zapamtio njegovo име. Recite mi sad, kako će djece razumjeti učitelja, koji im govori u nepoznatom jeziku? Ne brako, tako se pamet djeteta zatupljuje; mesto da se ga nauči misliti, razum mu pomraći, srdece odvrti.

Istina, vi mnogo trgujete s drvi u Veneciju te vam služi i talljanski jezik, all buditi uvjereni, da će vaša djece dobro naučiti talljanski jezik, pokto se nauči zdravo misliti, čitat, pisat i rađunat u materinjem si jeziku.

Mnogo više bi vam škola koristila, duju vaša djece marljivo polaze te dajim kupiti potrobito knjige. Nemojte daleko služiti lastniku i zavarivati ruciči uvaših neprijatelja, koji vam nastoje odnaroditi i sklonut, da pogrdite materinji jezik, koji je svakom čovjeku velika svetinja. Nuvalite se već jednom ljubiti svoju, a poštovati tuto. Koliko vam i ljudi dobra žele, mogli ste se viši putu osvjeđodati a osobito promisliti, kvalitativi sredstvi su se znali služiti prigodom zadnjih občinskih izborâ.

Da je vašem načelniku stalo do vašeg dobrostanja, da vam je istaknu prijatelj, bi kolikog mogao proskrbiti i za školsku agradi u Nerezinah i luku (porat), za kojom toliko godinu punim pravom vaspite. Na nego dakte bracol otresite a ljudi, koji vam žele iztisnuti najveću našu blago iz škole, naši jezici, ta tražita radje, da vam se već jednom po-kaže ona državna obligacija, koja se jo morala pribaviti već pred nekoliko mjeseci. Pred nekoliko mjeseci, čuje se, da se je izručila stotinu korintih nekakom gospodinu, da nabavi te obligacije, pa kako to, da ih još nema? a osobito prišapnjati vašem načelniku, da bi bilo već vireme, da vam pokazuju ona državna materinica (oblig. di statu) koju je već pred mnogo mjeseci obedač bio pribaviti njegov slavni paša.

U Poreču, koncem kolovoza.

Citateljstvu „Naše Sloge“, koje nešta talljanskih ili njemackih novinâ, neće biti pobliže poznati izgredi i nemiri sgodivši se u Poreču u vremje zaborovanja. Uvjeren sam g. uređuji, da čete objedoniti točno izvješće one glasovite saborske sjednice od 20. kolovoza, stoga neću, niti mogu o njoj što izvorna napisati jer nas kako Vam je poznato — g. predsjednik sa galerijom projerao, već Vam evo priobjektom ultime izgredi i utiske, koje su isti na mene utinili. Ponajprije moram najtičep, da se zahtavljam „L'Istra“ radi izkre-nosti, što naime priznaje, da su izgredi i demonstracije u Poreču bile narudene, da se je za nju znalo, na čemu je njoj g. vladin za-stupnik i kot. kapetan g. Gumer svakako za-hvaljan biti. Žalimo da kad je već rekla e da nerade i t. k. koji je od njezinih patronâ i prijateljâ izgredi osnovao i pripravio, na istinitom odgovoru, bili blamo mi zabiljni. Sto se tiče publice, koja bijaše na galeriji imam vam kazati, da su pre redovne sličnosti zauleze gospoje Porečke došlim se odstrane po-najstješčinovnici, doktori, svećenici, trgovci i inobudnina omiljena porečka. Teju „L'Istra“ valjda neoproviru kad prime u svoje krilo koju novu žar, nu ipak se neusudi napisati, da je tobož prosta svjetina ili fakinaza iz-

suškala i ušutkala ponajprije g. Laginju u sabornici a zatim sve hrvatske zastupnike na ulici. Najprije demonstrant je bio svakako g. Dr. Amoroso, od cara imenovan saborski podpredsjednik, koji je prvi izsačao iz sabornice a time do liep primjer svojim drugovom da ga slete u galeriji... Nije daleko činovnici i izveli iz Poreča tamnošnja prostâšina, već viši i srednji razred pučanstva a tim dobiva izgrad posve drago lice.

Iz sabornice izadje najprije g. Križanac koga — čemo kazati — naobražena prostâšina svikom, smjehom i šutkanjem popratila. Za njim dodje napjole g. Šterk, kanonik, čovjek vremenit i bliski kroz 40 god. zastupnik, na sve mu neponomo ništa; on dobi takodje svoju porciju iste duševne hrane porečke, kao što je g. Križanac. Sredom, da je u blizini biskupske palata kamo se g. Šterk utekuo i tim muzikantom brzo pesu pokvario. Iz togu nadodje ovjerovljeni zastupnici g. Zamulic i Laginija. Nije valjalo već ne-zato bolje zamulicirati. Gg. Šterk, Križanac su dobili pasus te se po čeli porečke gospode već nikad u Poreč neoprovir, nu ona dvojica mladih, mogla bi Poreču zadirkirati i už nemirivati mirene i blažene gradjane, stoga njima treba jednoma za uvick reći: »ak, čete mjeđu nama (koji smo sama, čista i suha civilizacija) boraviti, morate se odreći za uvjek hrvatske jezici u našoj visokoj saborskoj a onoga „mladoga državca“ valju odmah po prvi kljenjuti što je progovorio jezikom, koji se u Poreču negovat, koga negovat g. predsjednik; kojeg samo im, vredja u danu djece avakov pravog Talljana i koji nije sposoban ved da se na njemu poganjaju otice i kože po istarskim brdinama. I dobro mu stoji! Neka si zapamiti ono divlje urlikanje, tuljenje, fuštanje i psikjanje po čem je ga drugi put minus volja, govoriti hrvatski u sabornici koja se nalazi u čisto talljanskom gradu (pa i kalcivom gospo-jubivom i visoko načrtenom gradu). Zao nam je g. Zamulica koji je sudbinu dječio sa g. Laginjom premda si ju nije strotia, stotia skakova koja štati njegov drug; i to nek mu bude opomenak za buduce s klim da se druži biti gospod gospode gradjani Porečki uđo-stojali dozvoliti njim, da stipe još kada u učestoljubiv grad Poreč.

U Španjolskih narodnih svatanostih zau-zimala je jošte nedavno jednu od glavnih točaka progresa borbi sa bitkou. U posebne prostorije uvelo bi crnoglavu bijku narešena cvećem i vrcapima zatim bi došlo na vilo-vitom konju junak koji se imao sa razorenim bikom bitkou. Bika bi načrpljeva crvenim zastavicama do bijesnja razfarili, a tad bi se bijesna bacao na konja i konjanika.

Porečkoj inteligenciji potreba crvenih zastavica, njim je došlo da vide uređnika „N. Sloge“ po uzbejne poput Španjolskih bitkova. Arene za sreću neimaju u Poreču nu zato su na navalu pristlačne uže porečke ulice. Čim se je na pokazano gledajem na ulici, uskupila bi odmah krv plementom gospodi po-rečkoj a utorku postigne njihova bješnile vruhunac, videti ka gojgo izaziti iz potkrivenih sabornica. Svjetska porečka, svih sti-lisati i svake dobre pobjeđi ga urnebesnim utr-kanjem, kako se duže kada dvljivo aržatske čete na naprijedje natupro. Nu nebi njim dosam samo na deraćini i psikjanu, već go-spoda zadojeno „prodjeđenom kulturom i po-rečnictvom tradicijama“ lataše se i godišnjeg dala! Dazjem gngloš voća hujedeš li veli-kani ošutkati pravo i pravici Činjlim voćem popratiti li junaci čovjeka u igudu gosta, fdućega mirno svojim putem i po svojem poslu. Taj list vasa najnovije povijesti načrzbaze izvoste prizložiti ka onim zlatnim il-stovima koje vam crvi i molci izraduju. Sa potosom moći ćeće svojoj unutriću priljevati dali kako se junaci pobili poslanike naroda i prjerajeli iz zlostavljačirov svog grada čovjeka novilarna koji vam nije nikad ništa zla učinio, ako na to je zlo, što je on Hrvat — dinjuk a vi prosvrđeni Talljani. U parlamentarnom životu ma kojega naroda na svetu, nje se dogodiće da bi bili poslanici i zastupnici na-roda — koji moraju biti svakom osobu po-sveteno nedodjivljive, na slike naših po-časniči, kao što to bijahu zastupnici hrvatskoga naroda u svojoj domovini, u glavnom gradu pokrajine.

Gospoda u Poreču čitaju valjda jošte koju novinu ošim svoje „lažiher“ pa će biti do-znali, kako je najdrži narod na svetu, ona barbarska Rusija počastili i pogostila prizorom krunisanja novinaru čitavog svjetabez razlike narodnosti. Njemački, talljanski i mađarski novinari, koji nezvani drugo nego ri-sav svoj otvor proti svemu što je rusko, što je slavensko, našli su u srcu Rusike u crev-ju Moskvi takovo gospodjubile i prijateljstvo o kakvom nisu da tada ni sanjali. Dakako su učinili da je smanj divljinu jer govoril kod njih o „Hrvatskoj civilizaciji“ bili bi odveć ljudi! Ako mislite gospode u Poreču ovim na-činom utuci pravedan glas hrvatskoga naroda istre, tad se ljuj varaju. Pravo i pravica moraju pobijediti, pa postavlj se oni na glavu, jer to hujec boži i ljudski. Oni mogu nastavljati svoje derasine, mogu i nadaleko-čati naobjrazenom svetu svoju gololinju, ali se tvrdno nadamo, da će se i pre tomu naći lječa. Ono što mogu sebi i potomstvu u ko-rist učiniti jest, da poslanike naroda hrvatskoga svakom zgodom insulitiru i proganjaju pa mogu biti stali, da će se jin za navice resiti a na onli ulicah porečkih u kojih bi-jahu ruguli i smrži izvrgnuti udarici našeg roda, rasti će korov i drža; da to čim prije uzbude odvisi od njih, mi nezmamo ništa proti tomu.

Franina i Jurina.

Fr. Ugoni Jure ča je to šklatina?

Jur. To ti je bol od ke se umire.

Fr. Valja i nevalja!

Jur. Jedno i drugo no-more bit.

Ju. Aj vero ja; čujme

pak će videt da more: Pul nas na Pilešćine davai ta nesreća decu bez milosti. Duhoti priđu, vide, preprišu lek, kega ludi ljudi breku daju a deca neka umiru.

Fr. Ma vero ča njim je spameri?

Jur. Da bi tako, bi pametnije delali. Ne-bi onput barem rabili krv od one stare mršave i mrske tovarice Nazio-va za medžidiju.

Fr. Po Martina i vero valja se neleće s krvljem?

Jur. Lječi; Nacio putui na smradnju uše-sli krv tovarice pak daje bedakom za lekariju kuntra škalatine.

Fr. Ha! Oprosti njim Juriju zač nezna-ju ča delaju.

Ju. Jel Franina istina, da ti govoris sve zajiki kako i Šoja?

Fr. Da ča misliš, da grem već toliko let po svetu s glavom u torbe.

Ju. A kade si bil ovaj dan, da te nisam mogao nigrer ni s feralom nač?

Fr. Tamo wa nekeh poljiceh, na vejskem školju; kade stoji, aki znač, on Kavo — dajo pače on sudac, klij ono neki dan wa vejskem balotacijone s protivnikom hil; a nezna on kakova školu je s tem svom ljudem storil. — Još je, po moju puru pametnijeh doma na pačo ostalo.

Ju. Tu si per Šanta vjolina baš kako čovek rekal. — Tako ča mi znaš pove-dat od teh dubašnjarskeh kraje?

Fr. Ča — Ljudi su tamo va Poljicab vu velikom konfuzijone.

Ju. A zač po rane božje!

Fr. Zač da tamo od nekuda priletilla neke Šara tličina s očali; pak da deca beže od nje kako vrug va tamjuna — Bog mi je proši!

Ju. Viš malo zlodeja. Svine Šorte živin je gosp. Bog dal na svet. — Pak za deči ti Frane kakova bi to mogla biti tličica?

Fr. Ča dell da ti rečem, ako ni morda pi-ljub, ali kogulj s iredentačkoga njarla.

Ju. Pak zač ju s puške, ali s maškull neubiju?

Fr. Aj bi njoj, po Franča dobro stalo, kad bi njoj ona kuntrastneštre va kljun zatukli; ma ča čes, kad su ju tamo poslali, da njim deou va škole vadil; zač da se je va Lošinje štufla grad-skega zraka.

Ju. Ali si nemol Piljub pak da decu vadil. To bi bili voljila nekakov meštar.

Fr. Da ča je, ako ne meštar; pače rpo-lijeka perdi žurnada.

Ju. Pak zač tamo dela, kada deca od njega beže?

Fr. A niš, nego po vas dan po Vejl, kako barka prez Timuna klatari pak vavek neća po porečku lažitorbu proti Hir-vatom piše. A kada ono bil balota-cijon tekal je kako paš sakupljajuć voli po gornjoj Dubašnici.

Ju. Povej mi malo dragi ti, kako se zove Šparkakarta?

Fr. To ti je, moj dragi Jurino neki Kašalj, ki ima po sebi kantuneh repic.

Ju. Aj bili ti ga ja, po Jurino čine za-kaslijat, da nebi potle mogal ni kibat. — Ča nebi bolje storil, kad drugega dela nima, da bi šal va poljšekih lo-kavah Žabe lovit i svojem ljudem jib prodavat; pak bi morda stem interesi plaćeval.

Fr. Da ča nego! On voli poll Maškula na Veji briškulat.

Ju. A ča nemora kigod tu spoljšku perdi žurnadu nuncijat, da škole nedela.

Fr. Ja! On to leh čeka; zač da kada bi bili sušpenjen, da bi onda mogali na ministrer rekurli.

Ju. O! Tako ti mene Frane reci. Sad valje razumem, da su se i njemu sliromu možjani zvodenili.

Fr. Reci mi po duši, ča će reč, da ti lula već nedim?

Ju. Ha, ter zuš, da kada je čovik va razgovoru zaboravi jist i pit a kamo neće pušti. Varamente pak moram malo i šparat, zač cu ostat bez tabaka.

Fr. Ter ga je va paltu, a za beši te i tebe gospoda Krnjeli pazlanski kupit.

Ju. Joh nevolja, ča bi s manum, nego da njim dam ovu oškrbljenu lulučku al noči star klubuč; ju sirota već malo valjan.

Fr. Upravo oni žele kupit one „ščave“ ki malo valjaju, ki se drže dugo od na-še pametne ljudi i ki neznaju da su živi.

Ju. Pak ča bi s njimi?

Fr. A kraljici bi skupa s onen smradom pazinskim: »Viva Talia« pak bi njim kupili bragače i klubuč krnjelski a dati bi njim oglodat kakovu kost od tovara kako i poli zadnjih balotacijon.

Fr. Si t Jure čuja, da će istarski Krnjeli učiniti neko druživo talijansko za celu Istru?

Ju. Čuja sam čuja, već su i mene pozvali zač da moraju u to druživo svijetljanji stupit, same Istarski popi neće smet na blizu, jer da bi njim računs pokvarili.

Fr. Ma dunka ča čemo mi u tom družtvu, ter smo i mi Istarski?

Ju. A da, ali unutri neće nan govorit više „ščavac“, nego: bon jorno Sinjor Žvanje, Sinjor Mata i Sinjor Tone.

Fr. Da da, te nas gladit i mazit, da nas laglje svuđu i operušaju a kad budemo goli i bos, dat će nam Krnjeli nogom u g....

Ju. I pomoc čemo njim raznašat italice garibaldinske na keh je napisano: »Forza i sploni o la morte jer nebi imela ča delat pazinska pulicija, da njoj nedaju kada i kada naši mili prijatelji, krnjelski neoslobodjenici, koliko toliko posla.

Fr. Ti dake misliš, da će nam to druživo blagoslovio donest?

Ju. Da ako se budemo od njega 100 milj daleko držali.

Fr. Kako si ča opravili danas na sude Jurino?

Ju. Nikako najveć, zač sam ostal va kon-dumacija, mislel sam, da me danas toka dole poč, a dole rekli su mi, da sam za čera bil pozvan.

Fr. Ča si bil čorav, da nisi vidiel na bu-letine ki dan te zove?

Ju. Ku kugu čes vidiel, kada je bulletin talljanski pisan, ča misliš, da mora saki talljanski znati?

Fr. Dobro ti stoji. Zač si ni prijel talljanski bulletin; mogal si fantu ki ti ga je pernesal reč, da ga nećeš, zač da ga nerazumeš. Ni dosti, da ti ga on spiegava zač to li labko pozabiš, a on dela, kako ga gospoda napute, samo da njiba valja. Zač je pak zakon storen da moraju va seki oficijel pisat va zajike, kega ljudi razumeju? Ča su ljudi zarad njih al su oni zarad ljudi?

Ju. Ter him ja rado to storil, al vranje ga znaš, da mi nebi to Škodilo?

Fr. Ča čes da ti Škodi, ter je zato zakon ki je od Cesara potrdjen. Sudac ti mora delat pravici po zakone, a pravica ni moga samo talljanska. Provaj pak čes vidi, kako će ti onda Jepon po našu pisat. Ča je na prilike lepo kada te sudac čini podpišati al pod-krjant protokol, kega je on talljanski napovedan Škrivanu, a ti niši razumeš ni boba ča on govori. Moreš tako podpišati i svoju Šentencu da te obese. Neka hrvatski pise i govor, pak čes barem znati ča podpišeš. Mi smo nemi, kad primamo bulletini i podpisujemo protokoli va tujem zajike pisane, kad je zakon za naš zijk kako i za druge, a ako sami nepoštemo nazad vratat njim jih al budemo podpišivali, da neznamo ča, te reč, da nam je pravo, pak te još pisat, da se za naš zakon ukline, kad nerabi. Zač se naši ljudi va dietah i zboreb za nas nitli mječe, ake nećemo početi jedanput sami odvraćat se od onega, ča nam Škodi? Ča čemo bit vavel Ščavci i tovari kako nam Talljani zmeraju?

Ju. Tako ja izdrav, pravo govoris. Prvi bulletin ki mi pride od kuda mu dra-go, a da nebude va našem zajike, ča počiškuje ja i prišal, pak ki de me kamo imet, neka me zove, kako ga morem razumet. Intanto da čera ga imam vr..., kad sam bil nem. O! pervo nego kemiča ča po lipšem, čemo se gledat ča mi ga je to.

Tako ja, a tako neka stors si naši ljudi, kako Bog zapoveda, pak će on-pati i naša valjat.

Ovo gleda občinac sve ide na to, da dođu u Šarenjačke ruke, pak da se onda radi po svojim miloj volji, među ostalim i za Izber zastupnika na carinskom vjeću. Dr. Vitez je tražio učku nekog gošpod u Primorju. Posleđaj put bio je se ga izruniti pomoći voleskog kotara, sada se isto natoji pomoći lošinjskog. *Pozor otoban!*

Doznajemo u posleđaju blj, da su dobili o. k. žandari na Krku strog nalog, da paže na svaki mlg i kret hrvatske stranke, dotično nezajedničkih pravakih.

Vednjani. Seljac sudbenoga kotara vodnjanskog tuže nam se, da kod tamjanjskega suda nema osobu, koja bi znala hrvatski pučanstvo govoriti hrvatski, te jadičku za odlikom veleprodnega sudača *Trovca*. Tako se je dogodilo podatkom prošloga mjeseca, da je bio susaćen Ive Jakšetiću, komu su dva zločina otala silom tri Šorinu, nu dotični adjunkt nepoznavajući hrvatskoga jezika, tražio je oko po sudu čovjeka, koji bi mu bio tučačem. Našao je Ipkovojnik, koji je adjunktu pravduo na talijanski ono što je Jakšetić hrvatski govorio. Nu pitamo mi, gdje je tu garantija, da je taj čovjek dobro previđao na talijanski ono, što je Jakšetić govorio? Je li još dugo tražiti to stanje, da nebude sudač poznavač jezika, koji se govoriti u elemu sudbenom kolaru?

Nedono se dalje tužiti, nego jedino željni, da bude u kratko imonovan o. k. kotaraku sa tac, vršen zamjenik g. Trnovac.

Jos nješta. Vodnjanečki liridenti nisu htjeli, da prodje preši mješec a da nedaju kakva znaka od sebe. Bacili su pred stanovnicu našega roda jednu petardu, da pokreni svoju đedovsku uglednost i razbojničko oružje, kojim se viki vojevati.

Program sastanka hrvatskega ministra sa otokom Brač i Hvar i mukarskog Primorja, koji se obdržavalo u Seljcu na otoku Braču dne 27 i 28 kolovoza.

U ponosljivak dne 27 u 7 satih u jutro svedina hrvatska misa, namenjena za hrvatske mučenike.

2. U 8 sati istog dana: Šelo.

Dnevni red:

1. Proslav.

II. Izbor čestolikab.

III. Vlečanje o obdem dogodjnjem sastanku hrvatske mladeži u kojem je dalmatinskih gradova.

IV. Predlog za slavljenje hrvatske svetlosti i prosvjetite u narodu.

V. Razprava o najuspješnijem načinu za sabiranje narodnih umotvorina.

VI. Razna čitanja.

VII. Eventualni predlozi.

8. U večer istog dana zvjezdolika večera.

4. Uutorak dne 28. izlet.

Selca na Braču dne 19 kolovoza 1883.

Ante J. Štamnik.

Petar Didić.

Matica hrvatska. Is tajničkog i blagajničkog izvještaja tog kraju ovučavog državnja, vadimo nekoje glavnja potakto koju moraju svakog Hrvata razvijati. Matica izlazi je za god. 1883. osam knjigah i to četiri za članove (prinos 3. for.) a dvije uz obilježje oloua za članove. Knjigah za god. 1882. štampano je 42.000 komadima.

Broj članova naravno je na 5.550, kako nikad do sada. Državni prihod brojio je 23.480 for. a za kojige bi izdano 20.815 for. Temeljni glavnjači i slični iznos 61.632 for. a sa zakladom 72239 for.

Izveštje tajničkovo obavejšće nam je i za iduću godinu krašnih knjigah. Preporučamo opot čitljije *Maticu Hrvatsku*, svakomu, koji može na godinu potrošiti na knjige 8. for.

Telegram "Naše Sloga".

Pučići, 29. augusta 1883.

Svetstna hrvatska mladež sakupljena na prvom hrvatskom sastanku na Seljcu otok Brač, klijče određivanjem: živili čelik rođoljubi Lanišća, Štrk, Spinčić, Križanac, Zamilj i Mandić uvrijedjeni na braniku hrvatskih pravni budućnost je naša usprkos svakom neprijateljskom nasilju.

Odbor.

Javna zahvala.

Swim koji su mi pomogli nastojati bolnoga a sprovesti do hladna groba mrtvoga nezaboravnoga brata, ili inače izrazili svoju sušut nad nadomestivim gubiticom, zahvaljuje se ovim u ime svoje i sve rodbine.

U Kastvu, 18. kolovoza 1883.

... razvijena sestra

Vica Spinčić.

Javna zahvala i proporka.

Podpisanimu, prijatelju i sučasniku, hrvatski platu g. E. Kuniću (Štolski) postavlja je da ar savoj najnoviji roman: *Zaduženi zavatori*.

Na krasnom daru zahvaljujem se što ardačaju milom prijatelju te proporučujem ujedno svemu hrvatskomu puku: Istru, rečensu, pripovedku, kojom će se ugodno zabaviti i mnogo čemu koristnomu naučiti.

U Beretu, 20. kolovoza 1883.

Ivan Galović-Peršić
seljak.

Opomena.

Svi oni koji bi mojog supruga, ma pod kolom izlikom novacim naime moje posušili, neka znaju; da ja njezinih dugovih platiti neću.

Trst, 31 avgusta 1883.

Gennaro Pollo
pomorski kapetan
i pilot u kanalu Suez.

Upit

slavnomu o. k. ravnateljstvu poštah u Trstu:

U kratko vrijeme obavljali su se u Kruku četiri puta izbori: dva put birači su se izborili za izbor poslušnika za zemaljski sabor; treći put birači su se u se poslušnici a četvrti put birači su se občinsko zastupavali.

Za tih izborih sakupljali su se prvično tijeljanske stranice u proravnim postaršima u Kruku. Tu su bilo glavno stadiće nebljenjih Talijanum. Tu su oni snovali kako da pazuju i pogoduju hrvatsku straniku. Tu su oni svoja osovine žalculi idu poštarski urad; oni nisu unijeli mogli tako nisu htjeli biti izvršeni smjeli i ruguli, a žalilo njim se kao da je poštarski urad u nešto susvim drugoga pretvorio bio.

Podpisano uslobođuje se upitati to slavno ravnateljstvo:

Jeli mu poznato ponapanje krškoga poštara u vremenu navedenih izborih?

Ako mu je poznato, što je poduzelo proti takvomu činovniku i što kući počušuti, da bude u buduću njegovo ponapanje nepristrano, dostojno i za o. k. erar čim koristite?

U Trstu, mjesec kolovoza 1883.

Ured. "Naše Sloga".

Priposlano. *)

U broju 85. od 11. tokuđega mjeseca donjela je poruka u Istru: pod řešivoim Perdonom člančidu u kojem javlja, da je jošne polipisanog lovrenski župnik gosp. Dragovina na voloskom sudu tužio radi uvrde poštjenja, nanešene mu u občinskoj sjednici lovrenskoj, al da je malo pred danom ustanovljenim za javnu razpravu od tužbe odustuo, jer da sam ga ja za prepozno molio.

Na sve ovo čast mi je odgovoriti sljedeće: Nije istina da sam ja u občinskoj sjednici uvrdošio gospodinu Dragovinu, niti je istina da sam ga ja za oprost molio.

Gospodin Istrilj dopisuje, mjesto da ovakve luži u svetlura boje bi učinio, da razmislja: kako bi dobročinstvo sa nezabuvljivošću u sklad doveo.

U Istri dne 20. avgusta 1883.

Mate Škočanč.

* Za članke pod ovim naslovom uredništvo neodgovara nego koliko my to, zakon nalaže.

Otvoreno pismo*).

porečkom listu "L' Istria".

Gospodino Uredniče, izvolite uvrstiti u Vaš členjeni list, istini za volju, sljedeće radice:

U 86. br. od 18. p. m. oborio se porečki listić svom žestinom plamenite svoje dušu na meni, da sam ja palme pribodom zajma u Sv. Lovreču narušio mir, izazvao leđeg. Izjavljujem ovim, da sam ja rečenog dana bio prešovran više putnih, nu znau se uvek svladati i suspregnuti, jer zadržao skim imadom posla. Moji politi, prolivalci izgrdili me javno i napolj-dančići i rukom na meni posegnuli — rečenog dana, prem sum se ja ponosao kao što se doljevačko načraženo čovjek i svečenik. To prostucko djelo svojih sićenika "L' Istria" neznaši na svetlo jer se boji istine!

Pozivjem ovim porečku, "Letnju" da počne moja navode, ako je kadr, a dok to neudži, smatram viju i njezino pliskar, lažel i klevetnici. Da li imadom pakto ja

pravo ili porečki piskar, dokazati će za koji dan sudbena razprava.

U So. Lovreču, 22. kolovoza 1883.

Dinko Pindulic
duh. pomočnik.

N. 307.

Oglas o natječaju.

Izprajnjene su službe učiteljih III. reda na jednorazrednih mešovitih puščkih školah u Kringi (Corridico) i Šumbragu (Sumborg) sa plaćanim ustanovljenim zemaljekim zakonom 3. studenog 1874. broj 52 odnosno 10. prosinca 1878.

Natjecatelji, vješti hrvatskom i italijanskog jeziku, neka pošalju podpisanimu svojoj molbenice podkrepjene svedočbama putem zakonitim u roku četiri godine tjeđanom poslio treće uvrste ovoga oglasa u »Osservatorio Triestino«.

Pazin 15. kolovoza 1883.

C. kr. kotarsko školsko vijeće.

Prodejnik

Manzano, m. p.

Veličenstvo!

Hrvatskomu svećenstvu i učiteljstvu!

Želeći također po način mogućnosti stogod doprinjeti za dogradjenje prvočolno crkve zagrebačke, opradio-ismi u tu svrhu od utržke lista No. Cecilijs I. i II. toč. (njedno) polovinu, a od predplatnina sad izlazećeg III. toč. od novo prijateljih od sed preplatnikih četvrtinu.

Proma tomu oprudjeljeni noko izvolo gg. naručitelji I. i II. teč. Sv. Cecilijs polovinu od juči snijezeno za isto cijeno, naime 1 for.; a predplatnici na III. teč. četvrtinu, naime opet 1 for. neposredno pripozlati: »Odboru za dogradjenje prvočolne crkve zagrebačke u Zagrebu». Druga polovina za I. i II. teč. t. j. 3 for. neka se počalju podpisacij upravi, koja će list odpremljivati i namire vrhu podpuno cione, naime za I. i II. teč. na 2 for., a za III. teč. na 4 for. izdavati. — Imeno naručiteljih, odnosno predplatnikih u tu svrhu, izkazivati će se počas od mjeseca srpnja t. g. mjesечно u listu »Sv. Cecilijs«. — Ujedno obričo vlastnik lista, da će, dok god list u njegovoj vlastnosti obstojno bude, svake godine prema broju predplatnika, stanoviti dio predplatnina ugoru navedenoj svrhu oprudjeljivati.

U Zagrebu, mjesecu lipnja 1883.

Uprava lista "Sv. Cecilijs"

u Zagrebu.

Listnica.

G. F. D. B. u P. siglo prekoso za ovaj broj: bili su za sljedeći broj Srdančan odzvaci. *Prjevali* je seljansko katorje. So osolom g. župnika Dragovina nede nam se na onom mjestu postala imati. Na čovjeku, komu smo mi javno kazali, da je neštošači i kukavica e on to muklo priznaje, nije vredno osvrati. Ako je moralno mjesto, Bog mi se amfili. Ako ne, da nezajete, da ostane blidak da nemoli, da nezajete na njegova pravo, tad Varača odstupamo drugu mjesto u našem listu kamo apada, rad obzabah a na Dragovinu.

Da so nata zdravni. G. A. T. u Sv. V. Nemogosmo za današnje svečne vjere, ono drugo budući put.

G. F. M. u M. Pešaljito nam jedno 10. ko-madah.

G. M. P. u P. Ljepe vam hvata na pripisnom; izvolite samo nazaviti; višo do mala u platu.

G. M. P. u P. Ljepe vam hvata na pripisnom; izvolite samo nazaviti; višo do mala u platu.

Veličenstvo!

krojač u Sv. Matije kod Kasiva preporuča P. n. občinstvu u okolini avio produži muške robe na metar i uslužen.

Odjeća iz crnog tu-

škina : 23 for. — nv-

Odjeća iz Štoča : 13-23 for. — "

Blage iz modroga

platna : 1 " 50 "

Osim toga ima robe svake vrsti.

Ako odjeća nestoji dobro, prima ju natrag bez prigovora.

Prosta i fina rob!

PETAR SKAREL

krojač u Sv. Matije kod Kasiva preporuča P. n. občinstvu u okolini avio produži muške robe na metar i uslužen.

Odjeća iz crnog tu-

škina : 23 for. — nv-

Odjeća iz Štoča : 13-23 for. — "

Blage iz modroga

platna : 1 " 50 "

Osim toga ima robe svake vrsti.

Ako odjeća nestoji dobro, prima ju natrag bez prigovora.

Prosta i fina rob!

Pregled trčanskoga tržišća

dne 4. Septembra 1883.

OD DO

for. i. m. for. i. m.

	100 k.	50 k.	25 k.	12 k.	6 k.	3 k.	1 k.
Vosak prim. i ugarak za 100 k.	—	—	—	—	—	—	—
Kafa Portoriko	98	—	—	—	—	—	—
S. Domingo	50	—	—	—	—	—	—
Rio polog vrsti	40	—	—	—	—	—	—
Oukar austrijski tučeni	33	—	—	—	—	—	—
Ovčje trave buhače (Grčko-santomo)	25	—	—	—	—	—	—
Tamjan spon	24	—	—	—	—	—	—
Naranča, skrnilica	—	—	—	—	—	—	—
Karube puškozak	100 k.	—	—	—	—	—	—
Smokva, Klamata	—	—	—	—	—	—	—
Ljumbar, skrnilica	—	—	—	—	—	—	—
Bademci Štimenj	84	—	—	—	—	—	—
Lečnjača	88	—	—	—	—	—	—
Bijelo bosansko i arbarsko	20	50	—	—	—	—	—
Trško i hrvatsko	10	—	—	—	—	—	—
Pšenica ruskaja	11	—	—	—	—	—	—
ugarska	10	—	—	—	—	—	—
Kukuruz u turčinskoj	7	—	—	—	—	—	—
Kukuruz u grčkoj	6	—	—	—	—	—	—
Ulično italijansko vrsti za 100 k.	60	—	—	—	—	—	—
Ulično italijansko vrsti za 100 k.	40	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—
Gršak (bit)	—	—	—	—	—	—	—
Lečač	—	—	—	—	—	—	—
Orlož Štajerski (klinjski)	14	75	—	—	—	—	—
Orlož Štajerski (klinjski)	13	—	—	—	—	—	—
Vuna bosanska	100	—	—	—	—	—	—
morojska	118	—	—	—	—	—	—
arbanaska	115	—	—	—	—	—	—
starščaka	—	—	—	—	—	—	—
starščaka	40	—	—	—	—	—	—
starščaka	38	—	—	—	—	—	—
starščaka	36	—	—	—	—	—	—
starščaka	34	—	—	—	—	—	—
starščaka	32	—	—	—	—	—	—
starščaka	30	—	—	—	—	—	—
starščaka	28	—	—	—	—	—	—
starščaka	26	—	—	—	—	—	—
starščaka	24	—	—	—	—	—	—
starščaka	22	—	—	—	—	—	—
starščaka	20	—	—	—	—	—	—
starščaka	18	—	—	—	—	—	